

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0419U002594

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 30-05-2019

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Микитенко Аліна Володимирівна

2. Mykytenko Alina

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 10.02.15

Назва наукової спеціальності: Загальне мовознавство

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 23-05-2019

Спеціальність за освітою: Мова та література (німецька, англійська)

Місце роботи здобувача: Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 02125295

Місцезнаходження: вул. Пирогова, 9, м. Київ, Київська обл., 01601, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.001.19

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, 60, м. Київ, Київська обл., 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні

Код за ЄДРПОУ: 05416998

Місцезнаходження: вул. Грушевського, 4, м. Київ, Київ, 01001, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 16.21.47

Тема дисертації:

1. Моделі семантичного розвитку лексем на позначення артефактів у лексичній та фразеологічній системах української, німецької та англійської мов.
2. Models of semantic development of lexemes denoting artifacts in lexical and phraseological systems of Ukrainian, German and English languages.

Реферат:

1. У дисертації запропоновано новий підхід до вивчення моделей семантичного розвитку лексем на позначення артефактів у лексичній та фразеологічній системах української, німецької та англійської мов. Схарактеризовано семантичний процес транспозиції назв артефактів у лексичній та фразеологічній системах досліджуваних мов. Розроблено методика дослідження моделей семантичного розвитку назв артефактів в українській, німецькій та англійській мовах. Виявлено джерела мотивації переносного значення назв артефактів у фразеологічних системах трьох мов, а також розкрито механізми набуття переносного значення готовими назвами-артефактами у складі фразеологізмів; встановлено моделі семантичної транспозиції лексем на позначення артефактів як метафоричних та метонімічних утворень у досліджуваних мовах.

2. The thesis suggests a new approach to the study of models of semantic development of lexemes designating artifacts in lexical and phraseological systems of Ukrainian, German and English languages. The semantic process of transposing artifact names in the phraseological and lexical systems of the studied languages is described. The methodology of researching models of semantic development of artifact names in Ukrainian, German and English languages has been developed. The sources of motivation of the figurative meaning of artifact names in the three-language phraseological systems are revealed, as well as the mechanisms of acquisition of the figurative meaning by ready artifact names in the phraseologisms are revealed; the models of semantic transposition of lexemes designating artifacts as metaphorical and metonymic entities in the languages studied are established. The sources of motivation for the figurative meaning of artifact names in the phraseological systems of Ukrainian, German and English languages are extralinguistic factors, which are customs, traditions, rituals, historical and social sources, religious representations, etc. It was recorded that similarities are determined by the coincidence of common cultural surrounding reality of Ukrainian, German and English languages native speakers. At the same time, different public opinions, peculiarities of mentality, customs and traditions of each nation became the basis for the emergence of non-analogue phraseological units. The appearance of idioms also contributed to the professional activity of a man, including military and maritime affairs, where the latest was represented only in German and English languages. Metaphorical and metonymic transpositions are the mechanisms of the acquisition of figurative meaning by ready artifact names in the phraseologisms in Ukrainian, German and English languages. The analysis showed that the rethinking of artifact names based on similarity prevails over the adjacency transfer, although two thematic groups ("Furniture and decoration", "Clothes and its elements") were presented, where the metaphorical transposition was not recorded in the analyzed material.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Толчеева Тетяна Станіславівна

2. Tolcheieva Tetiana

Кваліфікація: д. філол. н., 10.02.15

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мороз Андрій Анатолійович

2. Moroz Andrii

Кваліфікація: к. філол. н., 10.02.15

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шевченко Лариса Іванівна

2. Shevchenko Larysa

Кваліфікація: д. філол. н., 10.02.01, 10.02.15

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Мойсієнко Анатолій Кирилович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Мойсієнко Анатолій Кирилович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.